

Jak podpořit pozitivní chování ukrajinských žáků ve školách

Zmíněné principy jsou platné i pro ostatní žáky s odlišným mateřským jazykem bez ohledu na jejich státní příslušnost

1

Nastavte systém, rozdělte zodpovědnost

V současné době přichází do českých škol velké množství žáků, kteří absolvovali předchozí školní docházku v zahraničí. Je potřeba počítat s tím, že každý vzdělávací systém má jiná pravidla a požadavky.

Neponechejte nic náhodě.

Odpovězte si na otázky:

- Kdo žáka provede prvními týdny ve škole a seznámí ho s třídními a školními pravidly?
- Kdo bude zodpovědný za komunikaci se zákonnými zástupci?
- Kdo bude odpovědný za začlenění žáka do třídy a školy?
- Kdo bude zodpovědný za výuku češtiny pro cizince?
- Kdo bude zodpovědný za další podporu v rámci běžné třídy?

2

Investujte čas na samém začátku do úvodních setkání, vyplatí se to

Času ve škole není nikdy nazbyt. Časová investice do úvodního setkání může však ušetřit mnoho následných hodin strávených komunikací se zákonnými zástupci a řešením problémů. **Udělejte si čas.**

Odpovězte si na otázky:

- Kdo bude zodpovědný za hromadné setkání se zákonnými zástupci nově přichozích žáků s OMJ?
- Kdo povede individuální rozhovor se zákonnými zástupci? Bude to třídní učitel nebo jiný pedagogický pracovník?

3

Nepředpokládejte, vysvětlujte chod vaší školy

Největší problémy v komunikaci způsobují domněnky. Pokud žák přichází z blízkého kulturního okruhu, škola může předpokládat, že pravidla školy a společnosti jsou stejná nebo podobná jako v zemi, ze které k nám přichází, a není potřeba nic vysvětlovat. Opak bývá často pravdou. **Poskytněte na začátku raději více informací než méně.**

Odpovězte si na otázky:

- Které informace byste jako zákonný zástupce v nové zemi potřeboval znát?
- Jakou formou zákonným zástupcům informace předáte? Formou prezentace v Power Pointu jako vytištěný materiál s hlavními body v češtině nebo v cizím jazyce či jako materiál zaslaný e-mailem, aby si jej rodič mohl za pomoci překladače přeložit do rodného jazyka?

4

Jasně formulujte požadavky na žáky

Důležitým aspektem komunikace se zákonnými zástupci je projevení empatie k jejich situaci spojené s přesídlením do nové země, ale zároveň nastavení pevného rámce komunikace a spolupráce se školou. **Projevte empatii, nastavte pravidla.**

Odpovězte si na otázky:

- Které informace jsou pro školu a rodinné zástupce zásadní?
- Jako formou informace předáte? Sepíšete Desatero, vytisknete ho nebo zašlete e-mailem?
- Necháte ho přeložit do cizích jazyků?
- Necháte rodiče Desatero podepsat na stvrzení toho, že byli seznámeni s obsahem?

5

Ujasněte si pravidla komunikace a způsob vyměňování informací

Zákonní zástupci žáků mohou být zvyklí na jiný způsob komunikace, než probíhá v české škole. Často nemusí mít přístup k počítačovým technologiím nebo nemusí být zvyklí ohlašovat návštěvu školy předem. **Najděte společný kompromis.**

Odpovězte si na otázky:

- Ví rodič, na koho a s jakými problémy se může ve škole obracet?
- Ví škola, kdo z rodiny s ní bude komunikovat? Má všechny kontaktní informace?
- Které neziskové organizace mohou zajistit tlumočení?

6

Pracujte se žákem ve třídě

Stejně důležitým aspektem jako nastavení spolupráce mezi rodinou a školou je začlenění žáka do třídy a školy. **Soustředte se na integraci** mezi české žáky.

Odpovězte si na otázky:

- Zná žák pravidla školy a třídy a rozumí jim?
- Má žák možnost se aktivně zapojit do činností spolu s celou třídou?

7

Podporujte pozitivní chování žáků

Prevence se ukazuje jako cesta k dlouhodobě dobrému klimatu školy a třídy. Posilováním pozitivního chování potlačujete nežádoucí projevy. **Zamyslete se, jak podporujete pozitivní chování.**

Odpovězte si na otázky:

- Jak podporujete pozitivní klima školy a třídy?
- Jak podporujete pozitivní chování?
- Jak reagujete na nežádoucí chování?

8

Zapojte školské poradenské pracoviště (ŠPP)

Někdy máte pocit, že jste udělali vše, ale nežádoucí chování neustupuje. Zbývá jediné. **Spojte se s odborníkem.**

Odpovězte si na otázky:

- V jakých situacích se nežádoucí chování projevuje?
- Co může být spouštěčem?
- Na koho ze ŠPP se můžete obrátit?

9

Hledejte podporu mimo školu

I když se může zdát, že vše leží na bedrech školy, nemusí tomu tak být. Ve vašem okolí je řada organizací, které vám mohou pomoci. **Hledejte pomoc.**

Odpovězte si na otázky:

- Víte, které organizace podporující integraci cizinců u vás v kraji?
- Máte všechny potřebné kontakty?

10

Výchovná opatření až nakonec

Výchovná opatření a snížené známky z chování se na první pohled mohou zdát jako nejjednodušší a nejrychlejší způsob řešení výchovných problémů. Obvykle mají funkci trestající, ale neřeší podstatu problému a důvody nežádoucího chování. **Zvažte, kdy a jak je použít.**

Odpovězte si na otázky:

- Poskytl škola žákovi a jeho zákonným zástupcům dostatečnou podporu při objasnění nároků kladených na žáka?
- Co od výchovných opatření a snížených známek z chování očekáváte?